

СЕРБСКИ КРАЉ БОДИН

8/9/2016

Текст у фокусу, стране 485, 486 (серб.)

“...Крсташка војска на челу са Адемаром, епископ Пуја, и Рајмундом Тулуским „успешно Склавонију прошла (prospere per Sclavariam transit) где их је Бодин, краљ Славена*(СРБА) „пријатељски угостио“ (eiusque Bodinus, Sclavorum rex amicabiliter favit)...“

(лат.)

“...N’ Aymarus autm, Podiensis episcopus, cum Tolosano Raimundo, prospere per Sclavariam transit, eiusque Bodinus, Sclavorum rex amicabiliter favit...“

Извор : Orderici Vitalis Ecclesiasticae Historiae libri tredecim, III, ed. A. Le Prevost, Paris 1845, 485–486.

Недвосмислено сведочанство о сусрету крсташке војске и Срба сачувано је у делу Gesta Francorum qui ceperunt Iherusalem Рајмунда од Агилера. Овај историчар и учесник Првог крсташког похода био је најпре у служби надбискупа Адемара Пујског, папиног изасланика који је формално стајао на челу целокупног крсташког подухвата, а потом и пратилац једног од највећих крсташких вођа, грофа Рајмунда Тулуског. **У поменутом делу налази се веома детаљан опис проласка грофа Рајмунда и његове војске преко Далмације (Sclavonia) ка Цариграду и Јерусалиму.** Одмах при ишчитавању првих редова посвећених овом проласку стиче се утисак колико је он за поменуту војску био тежак и напоран. Осим што је била хладна зима, Склавонија је, наводи се, „земља пуста и беспутна и планинска где ни звери ни црва за три недеље нисмо видели (крсташи)“, а њени становници „су дивљи и сирови“. [1]

Истиче се да није била могућа никаква трговина са тамошњим становништвом, већ да су, „бежећи из својих села и градова“, „слабашне жене и нејаку сирочад“ која су ишла за крсташима, „клали као стоку“.[2]

И сам гроф Рајмунд је избегао смрт када је њега и витезове који су били са њим опколила група Славена*.[3]

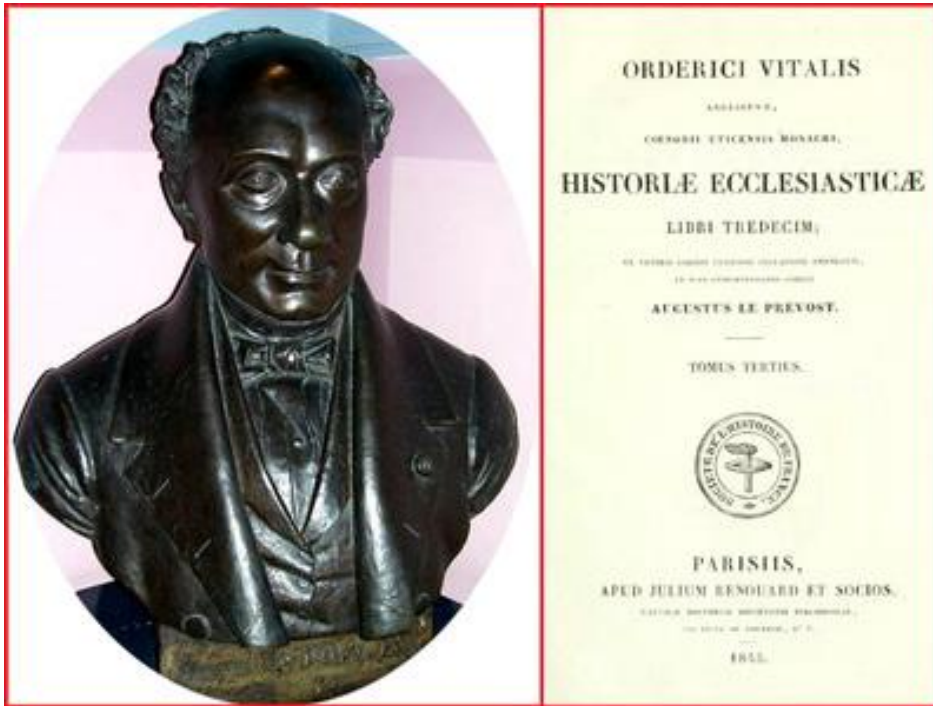
Након четрдесет дана путовања кроз Далмацију, где се магла „могла опипати и померати“, Рајмунд закључује да је „Бог желео да његова војска прође кроз Склавонију, да дивљи људи који Бога не познају, пошто спознају врлину и стрпљење његових витезова, или се из дивљаштва поврате, или се без опроштења Божјем суду приведу“.[4]

На крају, како се бележи, „после много трудова“ војска се под Скадром сусрела са краљем Славена*(Срба), а гроф Рајмунд је са њим „братство потврдио“ и испословао да војска може безбедно куповати и потраживати намирнице.[5] Име краља Срба који се срео са грофом Рајмундом Тулуским под Скадром у касну јесен 1096. г., капелан Рајмунд не спомиње.

Потврду да се говори о сербском краљу Бодину (1081–о.1101), налазимо у делу нормандијског монаха Ордерика Витала Historia ecclesiastica насталом двадесетих година XII века.[6] Помало изненађује чињеница да капелан Рајмунд не бележи име сербског краља, будући да је био у личној пратњи грофа Рајмунда и да је највероватније присуствовао њиховом сусрету, посебно ако се има у виду са колико пажње и појединости он описује пролазак крсташа кроз Далмацију до Скадра. Ово неизбежно отвара питање колики је значај имао чин братимљења за крсташког вођу сјајног угледа какав је био Рајмунд Тулуски. Рајмунд од Агилера одмах по опису братимљења помиње да се војска опскрбила потребним намирницама и додаје „јер је то била једина мисао...“, „јер нас је довољно казнило тражење мира“, уз опаску да су „Славени* навикнути по обичају да бесне“, и да су убијали крсташе, како каже, и од „ненаоружаних отимали“. Због тога своју повест о Склавонији и тескобама које су тамо претрпели завршава речима „тражили смо место за бекство, а не за освету“.[7]

На основу свега изнетог сусрет и братимљење крсташког вође и сербског краља имало је пре свега за крсташе један једини смисао – безбедан и опремљен пролазак војске кроз балканско беспуће ка Јерусалиму. За Србе и њихову историју, нема сумње, тај сусрет био је изузетан. У западним изворима посведочена је још једанпут краљевска титула сербских владара, и што је важније, сазнање да се Бодин избавио из свог другог заточеништва, у које је упао након пораза који је претрпео у борби са ромејском војском под вођством Јована Дуке.[8] Верује се да је краљ Бодин био у животу још неколико година након овог сусрета, али о томе за сада нема сведочанстава. **Сусрет Срба и крсташа током Првог крсташког рата, ипак можемо оценити као мирољубив и благонаклон.** Упркос томе што Рајмунд описује становништво на читавом подручју Далмације као „дивље и сирово“, између осталог с намером да истакне надмоћност својих људи, крсташка војска грофа Рајмунда Тулуског није имала велике губитке, а како на једном месту чак истиче, прошла је без њих.[9]

Ако се поглед на читав догађај усмери у овом правцу, постају мање нејасне речи нешто познијег Ордерика Витала, који је, да подсетимо, знао за име сербског краља, додуше незнано на који начин, када бележи да је крсташка војска на челу са Адемаром, епископ Пуја, и Рајмундом Тулуским „успешно Склавонију прошла (prospere per Sclavariam transit) где их је **Бодин, краљ Славена*(СРБА)** „пријатељски угостио“ (eiusque Bodinus, Sclavorum rex amicabilem favit).[10]

[1090] LIBER NONUS. 485

et Rainardus Teutonius (1), cum multis milibus armatorum, pro amore Christi sua reliquerunt, et exitum, ut confutandos paganos, et relegendos Christianos, libenter petierunt, et per Hungaricos cum turmis suis commoverunt. N'Almarus autem, Podienis episcopus, cum Tolosano Rainardo, prospere per Sclavariam (2) transit, eiusque Bodinus, Sclavorum rex

[1090] HISTORIA ECCLESIASTICA. 486

amicabiliter favit. Rodbertus vero Normannus, et Stephanus Hlesensis, socius eius, Hugo episcopus Magnus, et Flandrensis Godbertus, et plures alii, Alpibus transiens, Italiam intraverunt, et per urbem Rossam pacifice transierunt, in Apulia et Calabria hiemaverunt (3). Rogerius autem dux, cognomento Barba (4), ducem Normannum cum sociis suis, regem naturalem dominium suum, honorifice suscepit, et que necessaria erant, episcopo administravit. Dum Marcus Buanardus (5), cum Rogerio (4), patre suo, comite Siciliae,

[1] Rogerius, comes de Foix.
[2] Girard, filius de Godbertus, comes de Roussillon.
[3] Almarus H, comes de Forensis.
[4] Hugo de Lusignan, vicarius de nonis, amicus comitis de Baille, dux de Aquila, comes Rainardus, filius rex de Jerusalem.
[5] Godbertus de Thiermes.
[6] Girard de Madefade.
[7] Bernardus de Poulillou; Petrus Rainardus de Hautpoul; Godbertus Hago de Maureil, filius de Godefrido de Pas;
[8] Edward de Gaja (Gaja, Gaja, ou Gajet), chevalier;
[9] Galus de Calvost;
[10] Rainardus Bertrand de He-Jourdain.
[11] Godbertus pater de la maison d'Urgel, qui possedit le comté de Castellane.
[12] Henricus de Polignac, pater comitis de Cézembre de Pas, filius cadet de Pas, vicarius de Polignac.
[13] Et plures alios quos le rex de Foix non invenit occasione de regibus.
[14] Hugo est complètement inconnu pour ce qui concerne Hugues-le-Grand, et le comte de Flandre. Le premier était vicarius capituli de Combraille depuis six mois, lorsque Godfridus de Bouillon y arriva, le 25 décembre. Le second ne prit l'abbatiale qu'après cette époque, et prit ses quartiers d'hiver en Albanie.
[15] Roger, duc de Sicile et de Calabre, fils de Robert Guiscard, et de sa seconde femme, Nicheleigne, avait succédé à son père en 1095.
[16] Rainardus, fils aîné de Robert Guiscard, et prince de Taranto.
[17] Roger Ier, comte de Sicile et le duc de les-ouffens de Tarente.

[1] Gualtero, episcopus d'Albiaco, archevêque.
[2] Pappus le comte, évêque d'Agde.
[3] Barn, comte de Eze.
[4] Godbertus III, comte de Thier, qui fut roi de Sicile.
[5] Rainardus IV, vicarius de Forensis.
[6] Galus IV, et Godfridus V, vicarius de Roussillon, dont nous avons déjà parlé.
[7] Almarus H, sire d'Albiaco.

Фото: Кликни на слику за увећање

Референце :

[1] „...Sclavonia etenim est tellus deserta et invia et montuosa, ubi nec feras nec volucres per treshebdomadas vidimus. Incolae regionis adeo agrestes et rudes sunt...“, Raimundi de Aguilers, canonici Podiensis Historia Francorum qui ceperunt Iherusalem, Recueil des Historiens des Croisades, Historiens Occidentaux, III, Paris 1866, 235 (= Raimundi de Aguilers Historia). Кратка белешка о упаду у Склавонију, Gesta Francorum et aliorum Hierosolymitanorum, seu, Tudebodus abbreviatus, ed. I. B. Picto, Recueil des Historiens des Croisades, Historiens Occidentaux, III, Paris 1866, 123; Фејић, Западни писци и путници, 119.

[2] Raimundi de Aguilers Historia, 235–236.

[3] Рајмунд бележи како су Славени* опколили грофа и његову пратњу и да је он при брзом нападу успео да зароби њих шесторицу, што је одмах изазвало нови напад Славена*. Уследила је потом велика освета крсташа. Гроф је наредио да се „једнима изваде очи, а другима одсеку ноге, а трећима одрежу нос и руке“, с циљем да друге „заплаше и закупе с познајом бола“, како би гроф избегао са својим друговима, Raimundi de Aguilers Historia, 236.

[4] Ibidem; N. Fejić, Les Balkans aux yeux des voyageurs occidentaux au Moyen age ,Actes des congrès de la Société des historiens médiévistes de l'enseignement supérieur public. 26e congrès, Aubazine 1996, 284–285 (= Fejić, Les Balkans aux yeux des voyageurs occidentaux).

[5] „... ad regem Sclavorum apud Scodram venimus, cum eo comes fraternitatem confirmavit et multa ei tribuit ut exercitus secure emere et quaerere necessaria poset..“, Raimundi de Aguilers Historia, 236. Фејић, Западни писци и путници, 119.

[6] „...N' Aïmarus autm, Podiensis episcopus, cum Tolosano Raimundo, prospere per Sclavariam transit, eiusque Bodinus, Sclavorum rex amicabiliter favit“, Orderici Vitalis Ecclesiasticae Historiae libri tredecim, III, ed. A. Le Prevost, Paris 1845, 485–486.

[7] „...Sed haec opinio sola fuit. Nam satis pacis petitae nos poenituit quum per ejus occasionem Sclavi solito de more furentes nostros interficiunt et quae poterant ab inermibus abripiunt. Quaesivimus locum fugae, non ulitionis..“, Raimundi de Aguilers Historia, 236.

[8] Први пут је Бодин био заробљен и одведен у Антиохију након пропасти устанка Ђорђа Војтеха, а други пут у Цариград, вероватно 1085–1090. г., Ioannes Scylitzes Continuatus, 165–166; Annae Comnenae Alexias, ed. D. R. Reinsch, A. Kambylis, Berolini– Novi Eboraci 2001, VII.8.9, 225–226; ВИНЈ, III, 177–186 (Б. Радојчић), 383 (Б. Крекић); ИСН, I, 196 (С. Ћирковић). Краљевска титула сербских владара посведочена је први пут у писму папе Гргура VII Бодиновом оцу Михаилу од 9. јануара 1078. г., Gregorii VII registrum, I–II, edd. E. Caspar, MGH Epistolae selectaell/2, Berolini 1923, 365.

[9] „...Tandem per Dei misericordiam et comitis laborem et episcopi consilium, sic exercitus transivit, ut nullum fame, nullum in aperta congressione ibi perderemus..”, Raimundi de Aguilers Historia, 236.

[10] Orderici Vitalis Ecclesiastica Historia, 485–486.

*

Извор и назив дела :

Наслов: Orderici Vitalis ... Historiae ecclesiasticae libri tredecem; by Ordericus Vitalis, 1075-1143?; Le Prévost, Auguste, 1787-1859

Стране: 485, 486

Издање: 1838

Volume 3

Издавач: Parisiis, apud Julium Renouard et socios

Дужина: 652

Језик и писмо: Latin

*

Аутор: Крсто Крцун Драговић

Уредио: Стефан СРБСКИ